

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Privilegii Fori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

RESOLVT. CCCXIV.

- 1 Obtinens Cappellaniam Sacerdotalem, debet intra annum promoueri, alias priuatur beneficio.
- 2 Priuatur quis beneficio requirente sacros ordines, si non promouetur, quando tamen præcessit monitio.
- 3 Non requiritur monitio in obtinente parochialem, si intra annum non promouetur.
- 4 Quando fundator dicit, quod præsentetur vnus Sacerdos, non est expectandus annus, sed requiritur, quod actus talis sit Sacerdos.

Annus, qui datur obtinenti beneficium requirens ordinem Sacerdotalem, quando incipiat currere,

- 1 Obtinens beneficium seu Cappellaniam requirentem ordinem Sacerdotalem, debet intra annum promoueri cap. licet. Canon. de elect. lib. 6. qui annus incipit ab eo tempore, quo ipse beneficij regimen commissum est, & prouisus possessionem illius pacificam habuit, vel per eum stetit quamuis habuerit per text. in capitulo commissa eodem, tit. alias si intra dictum tempus non fuerit promotus priuatur beneficio non ipso quidem iure, sed per sententiam, & præmissa monitione superioris, ut probatur in capitulo primo, de ætat. & qual. ubi ita.
- 2 demum clericus venit priuandus beneficio requirente sacros ordines si non promouetur quando præcessit monitio, ita gloss. in dict. cap. 1. in verbo fiant, & in capitulo cum in cunctis §. inferiora de elect. in verbo canonibus ubi Anton. de Butt. num. 6. Rota dec. 3. de pen. in antiq. Gemin. consil. 131. numero 1. & sequente Feder. de Sen. conf. 25. incip. casus hoc etiam probat text. in dict. capitulo in cunctis §. inferiora, quia non operatur priuationem ipso iure, nec per sententiam sine præuia monitione Episcopi, ut colligitur ex lectura dict. §. inferiora, & tenet Rebuff. in praxi benefic. tit. de non promot. infra. annum num. 25. & ita ponderando dicta iura tenuit Rota in allegata causa Tullen. Monasterij Sancti Mansueti 17. Martij 1597. coram Penia.

Limita, ut non procedat in Ecclesijs Parochialibus, & eorum curatis, seu rectoribus actu curam exercentibus, nam hoc casu poena priuationis bene incurritur ipso iure, & nulla requiritur monitio, ut in dict. c. licet canon. de elect. in 6. qui text. ubi penalis non debet extendi ultra casum suum gloss. ibidem in verbo Parochialibus Gemin. dict. consilio 131. nu. 1. & sequente Rota dict. dec. 3. de pen. in antiquis Io. Andr. in cap. statutum num. 2. circa medium de elect. in 6. Vitalin. in Clem. 1. num. 27. de officio Vicar. Bernard. Diaz in praxi crimin. canon. cap. 48. & fuit dictum in allegata Tullen. Monasterij coram Penia.

Secundo limita in priore conuentuali habente curam animarum, & personarum tam in foro penitentiali, quam iudiciali, nam is quoque ipso iure poenam priuationis incurrit si intra annum non promouetur per Clemen. ne in agro §. ceterum de stat. Monach. Federic. de Sen. consil. 25. num. 2. Rebuff. ubi supra num. 5. & 6. ubi hoc extendit siue illa beneficia habeantur in titulum, siue in commendam, per dict. §. ceterum, & videas ibidem Rebuff. per totum titulum, qui hanc materiam late pertractat.

Et aduerte, quod in beneficijs Sacerdotalibus ita demum datur annus ad promouendum quando verba foundationis non respiciunt actum collationis, vel præsentationis, sed potius illius, quod quis sit Sacerdos habitus, licet non actu Abb. in cap. cum in cunctis §. inferiora sub num. 10. & ibi Dec. num. 12. de elect. Roman. consilio 235. Dec. consilio 172. in fine, & tenuit Rota 20. Nouembris 1573. coram Cotta in causa Romana Cappellaniæ de Capizucchi, secus

quando annexo ordinis requiritur in ipso actu collationis, seu præsentationis, ut si dicatur, quod præsentetur Sacerdos, vel Cappellanus, qui missas celebret, vel alia verba de necessitate respiciant ipsum tempus præsentationis, quia tunc non datur annus ad promouendum, sed requiritur, quod præsentatus de eo tempore sit actu Sacerdos, cum qualitas iniusta verbo intelligatur secundum tempus verbi Abb. in dict. cap. cum in cunctis §. inferiora sub num. 10. & Dec. num. 12. Vitalin. in Clem. 2. §. in illa num. 16. post Imol. col. 10. de ætate, & qualitate Paris consil. 50. num. 17. cum sequente lib. 4. & ita loquitur Barbat. in consilio 33. numer. 2. dubio 8. lib. 2. ubi testator decreuerat, quod Cappellania conferatur presbytero, & sic etiam debet intelligi Lamber. qui Barbat. sequitur de iure patron. lib. 2. par. 1. quæst. 7. art. 27. cum sequente, & Roch. de Curte in verbo honorificum sub num. 21. qui exemplificat quando dictum fuit quando præsentetur Sacerdos, vel Cappellanus, qui missas celebraret, & in his terminis procedit decisio facta coram Cardinale Blanchetto in causa Parmen. iuris patronat. 26. Nouemb. 1582. & ita tentum, in vna Romana Cappellaniæ 19. Martij 1586. coram Cardinale Pamphilo.

PRAXIS PRIVILEGII FORI.

RESOLVT. CCCXV.

- 1 Resignans beneficium per resignationem perdit omne ius quod habebat in beneficio.
- 2 Post beneficium resignatum non tenetur beneficiatus dicere amplius officium.
- 3 Qualitas adiecta verbo debet verificari secundum tempus verbi.

Clericus, qui resignauit beneficio an postea gaudeat priuilegio fori.

Prædicabilis, & quotidiana est dubitatio illa, si clericus beneficiatus resignauit beneficium an propter tale beneficium, quod semel habuit gaudeat priuilegio fori, & dico quod non, quia resignans per resignationem perdit ius, quod habebat in beneficio Paris. consilio 143. numer. 19. vol. 4. Cranett. consil. 341. numero 3. Gigas consilio 20. numer. 9. Dom. Paris. in tract. de resign. benefic. libr. primo quæst. 10. num. 3. & nullum ius sibi remanet amplius in beneficio resignato. Innoc. & commun. Doct. in capit. quod in dubijs de renunciat. Dom. Flam. Paris. in tract. de resign. lib. 1. quæst. 9. num. 4. Zer. praxi Episcop. in verb. beneficia §. 4. versicul. septimum dubium, ideo non potest amplius gaudere tali beneficio, sicut è contra propter beneficium resignatum.

- 2 non grauat resignans amplius dicere officium, ad quod prius tenebatur, Nan. in tract. de horis Canon. c. 7. n. 19. & 30. & in repet. cap. accepta opposit. §. nu. 21. de reitut. spol. Dom. Paris. dict. quæst. 9. num. 1. & 2. ubi adducit rationem: ultra quod cum sacrum Concilium Tridentinum loquatur per verba presentis temporis habeat beneficium tempore, quo vult frui priuilegio fori, quia qualitas adiuncta verbo debet verificari secundum tempus verbi, ut dixi supra: prædicta tamen intellige, iuxta dispositionem sacri Concilij Tridentini, videlicet quando is qui beneficio renunciauit, non incedit in habitum, & tonsuram, nec inseruit ecclesiæ; nam si dictus clericus, qui beneficio renunciauit, seruet condiciones prædictas, gaudebit vique fori priuilegio.

RESO-

RESOLVT. CCCXVI.

- 1 Clericus seruans ecclesie seruitio temporali, non autem spirituali, non gaudet privilegio.
- 2 Seruitium prestari debet tempore quo quis privilegio fori vult uti.
- 3 Qualitas adiuncta verbo regularitur secundum tempus verbi.
- 4 Dicitur Ecclesie seruire de presenti, qui per mensem seruit Ecclesie antequam committeret delictum.
- 5 Possidere dicitur de presenti, qui per mensem ante probationem possedit.
- 6 Requiritur, quod clericus perseueret in seruitio, ad hoc ut dicatur Ecclesie inservire.
- 7 Privilegium concessum causa officij durat quousque durat officium.
- 8 Immunitas concessa ratione alicuius cause, durat solum durante causa.

An seruitium Ecclesie prestandum per Clericum ad hoc ut potius privilegio fori, sufficiat quod sit in temporalibus.

IN facti contingentia respondi negatiue, scilicet requiri seruitium in spiritualibus, & propterea seruando in temporalibus non consequeretur aliquod privilegium Couar. in lib. 2. variarum resolut. cap. 1. num. 9. Masullus in addit. ad Capic. dict. dec. 161. nu. 10. & ideo si esset Notarius, vel aduocatus, & seruiret Ecclesie circa respicientia suum exercitium non diceretur Ecclesie inservire, ita ut ex tali seruitio posset consequi privilegium fori, & seruitium debet prestari de presenti hoc est tempore, quo fori privilegio frui vult, quia dictum cap. 6. loquitur per verba temporis presentis ibi inservit, & ibi versetur ita Menoch. consilio 912. num. 27. lib. 10. & ratio est, quia qualitas iuncta verbo regulariter secundum tempus verbi l. in delictis §. si detracta. vbi Bart. ff. de noxal. actio. Paris. qui similia adducit consil. 62. num. 37. lib. 4. Dec. in capitul. inter ceteras num. 5. de rescript. Rimin. iun. consil. 617. num. 24. & consil. 672. num. 28. & consil. 701. num. 26. & consilio 735. num. 19. lib. 1. Pet. Duenas regul. 259. versicul. sed licet haec opinio Alba consilio 60. numero 12. & consilio 117. numero 3. libr. 1. Bologn. consilio 40. numero 12. Sord. consil. 23. num. 10. lib. 1. Capra consil. 87. num. 13. Roland. a Valle consilio 100. num. 27. lib. 2. & bene dicitur Ecclesie seruire de presenti si per Mensem ante delictum Ecclesie seruit, per ea quae dixit Paul. de Castr. num. 19. & Sal. num. 4. in l. siue possidetis Cod. de probat. Addit. ad glof. in dictal. siue possidetis Mascard. in tract. de probat. conclus. 1195. num. primo, & per totam, qui concludunt quod satis probatur possidere de presenti, si per mensem ante probationem possederit, & hoc iure vtimur in Regno in verificatione extremorum pro exactione censuum iuxta formam bullae, in quibus sufficit, quod probatio fuerit facta infra mensem antequam sit causata exequutio, quod ille contra quem agitur possidet, licet pragmatica requiratur probationem possessionis de presenti ex Paul. de Castr. in l. siue possidetis num. 9. C. de probat. relatus per D. de Masfril. in addit. Petr. de Greg. super Bull. quast. 6. num. 100.

Nec sufficit ut semel vel bis seruitio vacauerit, sed requiritur frequentia in seruitio, quia dictum verbum in seruit. significat actum perseuerantium Grem. dec. 87. numero quinto Menoch. dicto consilio 912. numero 30. & libro decimo, & in tractat. de praesumption. lib. 6. praesump. 76. num. 38. & utrobique dicit, quod sicut magna ratione statuit ipsum Concilium Tridentinum clericum primae tonsurae frui privilegio fori si modo obtinet beneficium, per quod si-

gnificatur perseuerantia, & continuatio quadam in ipso clericali, sic pariter est dicendum Concilium requirere eandem continuationem, & perseuerantiam in seruitij praestatione, ac etiam in delatione habitus, & tonsurae, & num. 32. in consil. & numer. 39. in praesum. sup. allegatis adducit optimam rationem, quia privilegium causa officij concessum durat quousque perdurat officium ipsum, leg. qui sub praetextu C. de sacro sanct. eccles. glof. Abb. & ceteri scribentes in cap. latentes de Cler. excommun. miniftr. & praecipue Pet. de Anchar. num. 6. Anton. de Butr. in c. inter solitudine col. 1. in 3. not. de purgat. canon. Bald. in c. 1. num. 3. vers. & casus continget an mutus, vel alter imperfectus Natta consil. 576. num. 9. Tiraquell. in tract. cessante causa in princip. in lit. B. nu. 49. vbi more suo concordantes affert. Pancirol. consilio 2. num. 6. sic etiam, & immunitas concessa ratione alicuius cause cessat cessante causa Bart. in l. generaliter C. de Episcop. & Cler. Io. Andr. in cap. decet col. 1. vers. alij qui ex supradictis de reg. iur. in 6. Pancirol. eod. consil. 2. num. 7. Tiraq. loco proxime citato num. 117. praedicta tamen frequentia, & continuatio seruitij intelligenda est morali modo.

RESOLVT. CCCXVII.

- 1 Concilium Trid. de clericis loquitur alternatiue circa beneficium, & seruitium Ecclesie.
- 2 In alternatiue sufficit, ut vna qualitas adimpleatur.
- 3 Habenti beneficium non est neceffe, ut Ecclesie seruiat ad finem gaudendi privilegio fori.

An habens beneficium Ecclesiasticum teneatur incedere in habitum, & tonsuram, ut gaudeat privilegio fori.

AD propositam quaestionem, Respondco, quod cum tex. in d. Concilio Tridentino sess. 23. de reformat. cap. 6. loquitur alternatiue ibi nisi beneficium Ecclesiasticum habeat, aut clericalem habitum, & tonsuram &c. sufficit in alternatiue, ut vna qualitas sola verificetur, ad hoc ut dispositio habeat suum effectum, & sic sufficit, ut solum habeat beneficium absq; delatione habitus l. si heredi plures ff. de condit. instit. Oddus consil. 92. num. 3. & 17. & verificata prima conditione cessat secunda l. hac verba ille, aut ille vbi hoc not. scribentes ff. de ver. signif. & not. in l. Quintus ff. de aur. & argen. legat. cap. in alternatiue de reg. iur. in 6. §. impossibilis instit. de hered. instituen. Decian. cap. 42. num. 10. lib. 1. Capra consilio 11. num. 16. Soc. sen. consil. 52. num. 6. lib. 1. Soc. iun. consil. 23. num. 5. lib. 3. Bero. consil. 101. num. 5. lib. 1. Benincas. in §. omnium num. 330. instit. de actio. Menoch. conf. 880. num. 3. lib. 9. qui omnes dicunt, quod si fuisset legatum aliquid Titio si ipse Titius Romam petierit, aut uxorem duxerit, & concludunt quod sufficit ut vna ipsarum conditionum verificetur, sic dico in casu nostro, quod sufficit ut vna conditio verificetur scilicet sufficit quod habeat beneficium, vel quod habitum, & tonsuram deferat, & ad hoc bene conferunt dicta per Vrsill. in adnot. ad Afflic. decif. 24. num. 19. & in terminis terminantibus.

RESOLVT. CCCXVIII.

- 1 Obtinens beneficium in commendam gaudet privilegio fori.
- 2 Commenda perpetuae beneficiorum parum distant a collatione perpetua.
- 3 Commendatarius perpetuus facit omnes fructus suos, sicut, & titularis.
- 4 Commendatarius perpetuus tenetur infra annum promoueri.

5 Actas

- 5 *Aetas debita in beneficijs, requiritur etiam in commendis.*
 6 *Commendatarius perpetuus potest praesentare, & eligere sicut quilibet prouisus.*
 7 *Regula de infirmis resignantibus, militat etiam in commendis similiter, & de resignationibus publicandis.*
 8 *Commenda inducit incompatibilitatem, & inductam in c. de multa de praeben.*
 9 *Commendatarius potest permutare cum alio beneficio dato in titulum.*
 10 *Narratiua est verificanda a commendatario perpetuo.*
 11 *Commendatarius habens territorium, potest remittere denunciations matrimoniales.*
 12 *Iura loquentia de titularibus vendicant sibi locum in commendatarijs.*

An habens beneficium in commendam gaudeat priuilegio fori.

- 1 **R**espondeo ad propositum dubium affirmatiue quoniam commenda perpetua beneficij est titulus Canonicus cap. dudum il 2. de electione cap. si plures 21. quaest. 1. Io. Monachus num. 3. Archidiacon. & alij in cap. nemo deinceps 15. de electione in 6. Federicus de Senis in tractat. de permutatione beneficiorum quaest. 15. per totam Milium in repertorio verbo beneficia commenda n. 11. & verbo commenda an sit canonicus titulus Guido Papa quaest. 159. vers. quinta conclusio Rebuff. de pacificis possessor. nu. 35. cum sequentibus Lambertini de iure patronatus lib. 2. p. 1. quaest. 6. artic. 14. per totum Gomezium in regula de infirmis quaest. 13. & in regula de impetrantibus benef. vacan. per obitum familia. Card. quaest. 6. & in regula de triennali quaest. 5. Alphonsus Hoieda de incompatibilitate beneficiorum parte prima cap. 14. num. 6. & 2. p. cap. 4. num. 11. Mandos. in regula de verisimili quaest. 3. numero 2. & in regula 32. quaest. 7. numero 12. Put. decif. 158. numero 4. libri primo Rota decif. 765. numero 5. p. 3. diuersorum.
- 2 Nam commenda perpetua de beneficijs parum, aut nihil distat ab alijs prouisionibus beneficiorum, & sic in Bulla illius dicitur, vt commodius onera subleuantur valeas, de alicuius subuentionis auxilio impetrentes cupientes tale beneficium auctoritate Apostolica concedimus, & commendamus, ac prouidemus, per te quamdiu vixeris obtinendum, & possidendum, ita quod durante commenda huiusmodi de fructibus, & redditibus ipsius disponere, & ordinare valeas, & cat. quam formam assignat Rebuff. in praxi tit. de commenda num. 28. & de pacificis possessor. numer. 43. Vnde talis commendatarius perpetuus facit omnes fructus suos, sicut alij titulares perpetui Cassador. decif. 33. numer. 5. super regulis Rebuff. de pacificis possessoribus numer. 43. Mandos. in dict. reg. 40. quaest. 3. numero 4. Put. decif. 25. numero 3. & 4. lib. primo, & dicitur talis commenda perpetua commendatio palliata, ad obtinendum aliquod beneficium alijs obtineri prohibitum, sicut etiam vnio temporalis Gemin. conf. 38. num. 11. Cassad. decif. 33. num. 5. super regulis, & decif. 2. de vnionibus nu. 9. Mandos. in reg. 33. quaest. 30. num. 3. Hinc pena cap. licet canon. de electione lib. 6. contra non promouentes se infra annum, habet locum in his commendatarijs perpetuis Clem. in agro. §. ceterum de statu Monach. infra annum computandum a tempore collationis, & commissionis, & antea dixerat conferri nequeat, nec committi, & per commissionem intelligitur de commenda Rebuff. de pacif. possessor. num. 42. versic. & sicut tenetur infra annum Mandos. in dict. regul. 32. quaest. 7. numero 10. & 11. Requirit quoque talis
- 5 commenda aetatem, & alias qualitates legitimas si

cut verum beneficium cap. nemo deinceps. de electione lib. 6. Caputaquensis decif. 127. numer. 3. part. prima sic potest esse iudex Apostolicus commendatarius perpetuus iuxta tex. in c. statutum de rescrip. lib. 6. vt late tradit ibi Gomezius num. 77. in 9. Ampliat. Cassan. in consuetudinibus Burgund. in rubr. de successione des. bastardeu §. 3. num. 88. ita vt dispositio rex. in cap. quoniam Abbas 14. de officio delegat. cum quo concordat lex 47. ad finem tituli 18. part. 3. dicentis quod delegatio facta dignitati non expresso nomine proprio, transit ad successorem, habeat etiam locum in commendatario perpetuo, vt Decius ibidem num. 4. versic. & ista tertia Mandosius in dicta regula 32. quaest. 7. num. 8. & 9. Item talis commendatarius perpetuus potest praesentare, eligere, & conferre sicut quilibet alius prouisus, vt plene per Rebuffum in praxi tituli. de commenda numero 60. & 61. Habet etiam liberam potestatem in spiritualibus, & temporalibus Abb. in cap. cum nobis olim vlt. notab. de electione Rebuff. de pacific. possessor. num. 41. Ac propterea potest locare fructus ad plures annos, sicut alij titulares, & in eis habet locum cap. vestra de locat. Calderin. in consil. 8. an commendatarius per totum sub titulo de locato Roman. 350. in casu proposito a num. 8. Rebuffus in praxi tit. de commenda num. 62. Hinc regula de infirmis resign. intrat in commendis perpetuis Cassador. dict. dec. 32. per totam super regulis Gomezius in dicta regula de infirmis quaest. 13. per totam & expressè probatur ex eadem regula, quae est 18. de viginti in illis verbis, vel illius commenda cesserit, Rota decif. 80. num. 2. lib. 3. diuersorum, sicut etiam de publicandis resignationibus locum habebat in perpetua commenda vt per Gomezium super eadem regula quaest. 3. per totam. Hinc in impetratione alterius beneficij debet fieri mentio de tali commenda alias gratia erit nulla glossa verbo commendare vers. sed nunquam habens talem commendam in cap. nemo, & ibi Ioannes Monachus num. 4. & omnes de electione lib. 6. Capicius decif. 3. numero 6. Pareus decif. 272. lib. 2. num. 3. Pariter illegitimus non dispensatus, talem commendam habere non potest, Rebuffus in praxi in titulo de commendis numero 63. sicut, & commendatarius potest transigere super fructibus sui beneficij commendati, ac eos vendere Geminianus consilio 17. pro declaratione in fine Capic. decif. 3. sub num. 9. Rebuff. de pacif. possessor. sub num. 40. Item talis commenda

8 inducit incompatibilitatem inductam a cap. de multa de praebendis, & extranag. execrabilis eodem titulo, vt post longam disputationem hinc inde resoluit Alphonsus Hoieda de incompatibilitate beneficiorum parte prima capitul. 14. a numero 16. vsque ad numero 30. & hodie expressè disponitur per Concilium Trident. sess. 7. capit. 2. & capit. 4. licet antea secus dicebatur, Cassador. decif. 32. nu. 7. super Regul. Sarnen. in regula de triennali numero 6. Caputaquen. decif. 147. numero 7. part. prima, & disponebat l. 4. vers. la quinta Razon. tit. 16. par. 1. Put. decif. 333. lib. 1. & 175. lib. 3. vbi propterea fuit resolutum extranag. iniuncta de electione non habere locum in his commendis, & vide infra numero 65. Rursus regula de idiomate locum habet in commendis vt late per Sarn. super reg. de idiomate q. 5. Mandos. in reg. 32. quaest. 7. num. 14. Nec non regula de triennali procedit in commendis Gomezius latissime in reg. de triennali quaest. 5. numero 10. & sequentibus Rota decif. 765. in causa Vrgelen. per totam partem 3. diuersorum, nec non regula de verisimili notitia Cassador. decif. 30. super regulis Gomezius ibidem quaest. 4. Similiter commendatarius

9 potest permutare commendam cum alio beneficio in titu-

in titulum dato, capit. fin. & ibi plenè Imola de re-
rum permutatione Rebuffus de pacificis possessor.
num. 38. Federicus de Senis in tract. de permutatione
quæst. 15. Puteus de Perusio in eodem tract. numero
9. Bellam. in eodem tractat. par. 3. quæst. 4. Ac etiam
potest resignare commendam etiam in fauorem.
Rota dec. 80. lib. 3. diuersorum Parisius de resignat.
lib. 2. quæst. 17. numer. 1. & per totam. Item com-
mendatarius perpetuus tenetur verificare narrati-
uam sicut quilibet alius beneficiatus Puteus dec. 254.
lib. 3. per totum, per quam decisionem fuit recessum
à decisione 247. eiusdem Putei eodem lib. 3. prius
facta ubi contrarium Rota tenuerat: commendata-
rius Abbas alicuius Monasterij similiter dicitur Pre-
latus decif. Rotæ 346. numer. 2. par. 3. diuersorum.
sic talis commendatarius potest remittere denun-
ciationes requisitas ad matrimonium, que fieri de-
berent in suo territorio iuxta Concil. Trid. sess. 24.
cap. 1. de reformat. matrimonij, vt consuluit Na-
uarr. conf. 2. de clandest. desponsatione. Hinc de-
nique omnes commendæ nostri temporis sunt irre-
uocabiles, vt tradit Sarnen. in regula de publicandis
quæst. 4. Rota decif. 791. numer. 11. par. 2. diuersorum.
Ac omnia iura de titularibus loquentia in commen-
datarijs perpetuis sibi vendicant locum, Clement.
finali, & ibi Imola quæst. 1. numer. 6. de procurator.
Mandofius in regula 32. quæst. 7. numer. 12. & latissi-
mè Gomesius in regula de triennali quæst. 5. à num.
11. vsque ad numer. 20. ubi infinitos casus enumerat
ubi commendatarius regulatur vt verus titularis, &
numero 21. dicit quod tempus, & papyrus defice-
rent si singulos Iuris casus de Prælati, & dignitati-
bus loquentes, qui habent locum in commendis enu-
merare vellent, & tandem in dicto num. 20. & 21. dicit
quod commenda perpetua facit expirare reservatio-
nem, & quod si commendatarius decedat in curia
beneficium vacaret in curia. Si igitur commenda
perpetua datur in titulum, & habet omnes supradic-
tas qualitates tanquam verè beneficium titolare,
sequitur quod vacante commenda in aliquo ex men-
sibus per nostram regulam reservatis, quod intrabit
& locum habebit eius dispositio.

RESOLVT. CCCXIX.

- 1 Validum est in iure argumentum ab ethimologia voca-
buli.
- 2 Beneficium dicitur à benefaciendo.
- 3 Beneficium non debet esse sine redditibus.
- 4 Substantia beneficij non est redditus.
- 5 Ex solo titulo beneficii absque possessione reddituum, quis
gaudet fori priuilegio.

An habens beneficium absque redditu gaudeat fori
priuilegio.

QUæro quid si clericus haberet beneficium absque
redditu, an consequeretur priuilegium fori, &
propterea diceretur beneficiatus. & primo videbatur
negatiuè resoluendum etenim validum est in iure
argumentum ab ethimologia vocabuli ad latè tradita
per scribentes in l. 1. ff. de acquirenda possessione, &
in l. 1. ff. de testamentis, & ethimologia beneficij est
à benefaciendo secundum glos. in c. fin. de rescriptis
in 6. introducta sunt beneficia, ne ecclesiastici cum
dedecore ordinis clericali mendicent. Duenas regu-
la 100. limit. 3. & ideo qui altari seruit de altari viue-
re debet c. cum secundum Apostolum de præbendis;
addebatur supradictis Consilium Ferretti 312. num.
3. lib. 2. ubi regulariter beneficium non debet esse
sine redditibus.

Quidquid tamen sit, contrarium in causa mihi de-

legata iudicandum censui, nam iuxta eleganter nota-
ta per Crafs. in suo tractat. de effectibus clericatus
effect. n. 124. si aliquod beneficium ita sine redditibus
reperiretur, inuaret beneficiato, ad hoc vt pro-
pter illud possit frui priuilegio fori, ex quo substantia
beneficii non est redditus, vt notabiliter voluit Fer-
rett. in conf. 91. num. 6. vol. 1. Monald. conf. 22. num.
7. quia sufficit, vt addit titulus beneficij secundum Ar-
taman. lib. 1. resolut. 54. & facit Farinacc. de inquisi-
tione quæst. 8. nu. 25. ubi ex solo titulo beneficij etiam
absque possessione reddituum gaudet quis fori priui-
legio, & optime etiam confert quod firmavit Paris.
de resignat. beneficij lib. 2. quæst. 8. num. 2. ubi dicit,
quod licet beneficia non debeant esse absque redditibus,
tamen si sint, possunt resignari quemadmodum
illa, quæ opulentos obtinent redditus.

RESOLVT. CCCXX.

- 1 Regulariter negotia secularia sunt prohibita Clericis.
- 2 Etiam officia secularia sunt clericis prohibita, tam si sint
civilia, quam criminalia.
- 3 Clericus exercens officia vltra penas canonicas peccat
mortaliter.
- 4 Exercere officium Iudicis criminalis est actus contrarius
clericatui.
- 5 Clericus coniugatus amittit beneficium, quia facit actum
contrarium clericatui.

An clericus exercitando officium iudicis Criminalis
amittat Priuilegium clericale.

REGULARITER Negotia secularia clericis sunt prohi-
bita cap. 1. & per totum qui clerici, vel Monachi,
nemo enim militans Deo implicet se negotijs secula-
ribus c. fin. de vita, & honestate clericorum cap. 1. &
cap. predicator 16. quæst. 1. cap. 14. q. 4. & ob hanc
causam clericus prohibetur esse tabellio cap. ad con-
scribendas de hæreticis Maltrill. in decif. 159. vol. 2. &
officia secularia sunt clericis prohibita, tam si sint
Civilia, quam Criminalia Goffred. in summa in tit-
ne clerici, vel Monach. n. 9. Crafs. de effectibus cleri-
cat. nu. 8. & illa exercitando vltra penas à sacris Ca-
nonibus inflictas peccat mortaliter Graff. in decif.
Aurear. par. 2. lib. 3. cap. 2. nu. 17. & potest à suo iudi-
ce puniri Dec. in conf. 17. nu. 2. Roias sing. 133. supra-
dictis addebatur officium iudicis criminalis exercere
esse actum contrarium clericatui argumento eorum,
quæ adnotauit Anna in allegat. 99. volum. 2. & inter
se taliter contrariantur, vt momento non possint
infinum permanere Lucas de Penna in l. nulli C. de
numerarijs lib. 12. col. pen. in tantum quod si post
dimittit officium non reasumit clericatum argu-
ment. tex. in c. 1. de beneficio femina, & pro inde
retinendo officium videtur clericatui renunciare: Ita
è contrario, & Bald. in c. 1. de mili. vassal. qui arma
bellica depol. col. 2. versic. tertius casus, dicit ista
verba, tertius casus est, quando quis remouetur ob
impossibilitatem subiecti, & habetur pro mortuo,
& subdit quando fit digressio ad oppositam quali-
tatem, hoc idem suadetur autoritate Glosæ in
cap. 2. de clericis coniugatis in vers. relinquendo, ubi
tex. dixerat Clericum coniugatum amittere benefi-
cium, subdit Glos. quia facit actum contrarium be-
neficiato ducendo uxorem, contrario facto, quis iuri
suo renunciat, subdit Glos. vt quis ipso facto renun-
ciat clericatui, pari modo renunciat beneficio per
actum contrarium; & sic per actum contrarium amit-
titur beneficium; pro qua opinione facit etiam do-
ctrina Abbatis in d. cap. 1. & 2. ubi dicit, vacat bene-
ficium per matrimonium, quia facit actum contra-
rium; quia non potest habere uxorem carnalem, &
spiritua.

spiritualem, & subdit in 2. col. vera ratio perditionis beneficij est renunciatio tacita, faciendo actum contrarium, habendo beneficium pro derelicto; quia reddit se impotentem ad vtrique seruendum, & sic per actum contrarium amittitur beneficium, quæ ratio est finalis, vt considerant tex. in d. §. qui clericus, & in d. c. 1. in fin. de mil. vasa. qui arma belli, de pos. quia vtrique seruire non potest, & sic statim vacabit beneficium.

RESOLVT. CCCXXI.

- 1 De iure cautum est, vt propter officium detur beneficium.
- 2 Ad officium promouendus non debet esse irregularis.
- 3 Collatio beneficii facta irregularis est nulla, vide etiam contrarium, num. 4.
- 5 Confutatur sententia Zerula ignoranter prolata.
- 6 Homicida dum est irregularis, nec ad ordines promoueri potest, nec beneficium obtinere debet, vide num. 7.

An irregularis amittat priuilegium fori.

- 1 Cvm propter officium detur beneficium, vt statutum est 1. p. cap. 2. oportet etiam quod promouendus ad illud non sit irregularis cap. 3. & c. diuersis fallacijs de cler. coniug. collatioque, seu prouisio beneficii facta irregulari est nulla, Dynus in reg. iur. 1. in 6. n. 23. Felyn. in cap. inquisitionis de accus. n. 7. Nec contrarium repetit n. 8. quidquid dicat Suarez infra Rebuff. de pacif. possels. n. 280. alijs 226. Achilles decif. 341. num. 3. Caputaquen. 236. num. 4. p. 2. Couarr. in cap. Alma mater, 1. par. §. 7. num. 1. & in reg. peccatum 2. p. §. 8. num. 7. Nauar. consil. 1. num. 3. de Sacrament. non iterandis Paris. de resignat. benef. lib. 4. quæst. 3. a num. 32. & lib. 5. quæst. 3. num. 181. & quæst. 6. num. 79. Vgolinus de irregular. cap. 65. in princip. & §. 1. Henriquez in summa lib. 13. cap. 14. §. 1. & cap. 56. §. 1. & lib. 14. cap. 2. §. 5. in text. & glos. Rodriq. in summa 1. tom. capit. 182. num. 3. Sayrus de censuris lib. 6. cap. 2. num. 21. Lessius de iust. & iur. libro secundo, capitulo 34. numero 120. Azor. instit. Moral. 2. par. lib. 6. cap. 7. quæst. 2. Aui-la de censur. 7. par. disp. 2. dub. 6. Molin. de iust. tr. 3. disp. 78. num. 2. Quæ doctrina satis probatur ex cap. 2. in fine de cler. pugn. in duello, & ex c. 2. de cler. non ordinato ministr. & ex cap. fin. in sua ratione ibi pro eo, quod & c. de cler. excomm. ministr.

- 4 Et ita tenendum est, quamuis contrariam sententiam, nempe collationem irregulari factam non esse nullam ipso facto, sed valere donec priuatur, teneat Innoc. in cap. cum nostris de concess. præb. numer. 1. Anchar. in reg. peccati venia in 6. 1. oppositio, & cum Specul. Franc. in d. reg. prima, num. 5. ad fin. & cum Raynerio Syluest. verb. excommunicatio 4. num. 4. & Nicol. Pleuius de irregul. reg. 44. quam censet esse probabilem in rigore iuris, Suar. 5. tomo de censuris, disp. 40. sect. 2. ex num. 29.

- 5 Nostram tamen, quæ communis est esse securiorem, & in practica probabiliorem. Et procedit etiam in beneficijs simplicibus, licet Zerola 1. par. verb. priuatio, §. 2. 2. p. ver. irregularitas, §. 10. dicat, quod irregularis, & homicida si non est homicida ex industria, non est ipso iure inhabilis ad beneficia simplicia, & quæ ordinem sacrum non requirunt, & Caputaqu. dict. decif. 236. quem non intellexit, loquitur enim de irregularitate ex morbo sine culpa contracta, de quo infra cap. seq. numero 20. & ipse Zerola dict. §. 10. in fine dicit, quod communis est in contrarium, maxime quoad homicidam secundum, Couarr. d. §. 7. num. 1.

- 6 Igitur homicida, qui est irregularis, nec ad ordines promoueri potest cap. fin. de tempor. ordin. cap. de

Alojs. Ricc. Praxis. Pars I 11.

cætero de homicid. Concil. Trident. sess. 14. de refor. cap. 7. & d. cap. 2. de cler. pugn. in duell. beneficium obtinere nequit d. cap. 2. in fin. & Concil. Trident. d. c. 7. collatioque illi facta non valet, sed est nulla ipso iure Felyn. in cap. 2. de rescript. num. 4. & in dicto c. inquisitionis de accus. num. 7. Aufrer. ad Cappell. Tholos. decif. 208. numer. 2. Diaz capit. 94. litera A. verif. nota tu tamen Nauar. in Man. d. cap. 27. num. 249. alijs 251. Gutt. plures referens Can. quæst. dict. lib. 2. cap. 5. num. 92. Zerola in praxi 2. par. verbo homicida, §. 1. Corduba in summa quæst. 42. Rodriq. 1. tom. cap. 170. num. 1. Tolet. in summa lib. 1. cap. 88. verif. 9. secundum editionem Romanam.

Et facit declaratio §. Congreg. Concilij super d. c. 7. supra adducta 1. par. cap. 5. num. 136. Suarez dict. 5. tomo, disp. 44. sect. 4. num. 34. & vide ibi dicta. Et fuit resolutum in vna Curzolen. Canonicatus 25. Maij 1601. & 22. Martij 1602. coram D. Corduba, vt in decif. sequentibus 25. Maij 1601.

RESOLVT. CCCXXII.

- 1 Clericus in minoribus, qui non intendit seruire Ecclesiæ, an possit tanquam inutilis expellere clericatu.
- 2 Collegiatus non seruens actu non gaudet priuilegijs Collegij, & debet inde remoueri.
- 3 Papa priuauit Episcopatu Episcopum Tudertinum tanquam inutilem.
- 4 Baldi tempore Papa mandauit de nouo examinari omnes magistros Fratrum minorum.
- 5 Clericus non intitulatus potest compelli ad seruendum in diuinis.

Clericus in minoribus constitutus, qui non seruit Ecclesiæ, an possit tanquam inutilis expelli a collegio clericorum, & declarari laicus.

- 1 Fuit mihi quæsitum, an clericus in minoribus constitutus non obtinens beneficium pluries monitus non intendit seruire Ecclesiæ, possit tanquam inutilis expelli a clericorum collegio, & declarari laicus, & priuari habitu clericali, est enim clarum, quod non gaudet priuilegio fori, vt in Concil. Trident. cap. 6. sess. 23. de reformat. & videtur negatiue respondendum, cum talis status incedendi in habitu clericali in eo, qui suscepit ordines minores non videatur a iure reprobatus.

- 2 Contrarium autem consilij magis veritati inhærendo, quod possit priuari clericatu tanquam inutilis, & declarari laicus ex illa regula, quod qui est in aliquo collegio si non seruit actu non solum non gaudet priuilegio collegij, sed inde remoueri debet, leg. vnic. C. de colleg. lib. 10. vbi Imperator in specie loquitur de ecclesiasticis, qui tamen eius lege ligari non possunt, sed bene rationem legis, quæ lex est distinct. 1. c. consuetudo, & totus clerus constituit vnum corpus, & vniuersitatem, & possunt constituere, procuratorem, & simul conuenire, & facere actus collegij Abb. & alij in c. accedentes de præscript. Concilium etiam Trid. c. 7. d. sess. 23. desiderat eos ordinari, de quibus sit spes quod ad maiores ordines ascendat, refert Bald. in l. quicunque C. de Episcop. & cleric.
- 3 Episcopum Tudertinum fuisse: tanquam inutilem a summo Pontifice priuatum Episcopatu, & in consil. 497. lib. 5. dicit suo tempore Papam mandasse Generali fratrum minorum, vt examinaret omnes magistros in capitulo generali, & indignos doctrina, vel moribus priuaret magisterio, & gratijs, & priuilegijs magistrorum. Item facit quod clericus non intitulatus potest compelli ad seruendum in diuinis, & successiue poterit imponi poena priuationis habitus clericalis, cum non sit determinata a iure l. 1. ff. de iure deliber.

O Attamen

Attramen melius dicam, & pro veriori resolutione, si casus occurrerit recurre ad Urbem.

RESOLVT. CCCXXXIII.

- 1 *Clericus non intitulus, nec beneficiatus potest compelli ad seruendum Ecclesiam in diuinis.*
- 2 *Clericus suscipiens sponte ordines videtur se obligare ad exercendum munera clericorum.*
- 3 *Ratione ordinis tantum clericus potest compelli interesse diuinis officiis.*

Clericus non intitulus an possit compelli vt intersit diuinis officiis.

- 1 **I**nterrogatus de tali casu partem affirmatiuam cofulendo sequutus fui, quia ordinem sponte susceperunt, in cuius collatione dicitur quid oporteat clericum facere, & dicitur si fuisti tardus ad Ecclesiam, modo sis velox, si fuisti somnolentus, modo sis vigilans, tamen non tenentur ita interesse, sicut deputati, qui triplici rationem sunt magis obligati, scilicet ratione ordinis, intitutionis, & beneficii, sed non deputati sunt obligati tantum ratione ordinis, cuius
- 3 *ratione etiam vnus tantum potest clericus compelli interesse diuinis officiis ita singulariter post Vgon. tradit Archid. in d. c. si quis presbyter distin. 192. & post eum Cardinal. Alexandr.*

RESOLVT. CCCXXXIV.

- 1 *Pater potest compelli ad donandum aliquid filio pro titulo patrimonij, si vult sacris initiari.*
- 2 *Filius si vult vacare literis cogitur pater diues subministrare ei necessaria.*
- 3 *Pater qui non alit filios excommunicatur.*
- 4 *Pater tenetur prestare alimenta filio, qui ingressus est monasterium inops.*

An pater possit compelli ad donandum aliquid filio pro titulo patrimonij ad finem suscipiendi ordines sacros.

- F**uit mihi propositus casus, qui talis est, quidam clericus intendebat suscipere ordines sacros, & cum patrimonium non haberet, & pater donare nolleret, dubitabatur nunc an pater posset compelli ad donandum ei aliquid pro titulo, & breuiter videtur dicendum, quod sicnam potest compelli ad faciendam donationem propter nuptias authent. ex testamento Codic. de collatione, & valet argumentum de matrimonio carnali ad spirituale capitul. tua de sponsalibus capitulo secundo, de translat. prelat. & dispositio authent. res quæ Codic. communia de legat. quod bona subiecta restitutioni non possunt alienari, nisi ex causa dotis, habet locum etiam in dote spirituali, vt ibi communiter traditur, & ita in casu proposito his rationibus tradit Natta consilio 136. volumine primo, quæ rationes non videntur multum stringere. Nam pater cogitur tantum promittere donationem propter nuptias, & de dote filie contrahentis matrimonium carnale, vel spirituale non videtur posse inferri ad filium qui non potest petere legitimam in vita patris, quemadmodum filia potest petere dotem, sunt tamen supradictæ rationes alicuius
- 3 *considerationis; ego addo quod si pater est diues, & filius velit vacare studio literarum, potest compelli ad ministrandum ei necessaria Archidiacon. in capitul. si reliquerit distinct. 30. Lucas de Penna in leg. 1. Codic. qui etate, vel professione se excusant lib. 10. & maior utilitas publica consistit in sacris, quam in studio literarum cap. Ius autem distinct. 1. præterea titulus pa-*

trimonij promouendi ad sacros ordines nihil aliud continet, quam alimenta, ne cum dedecore cogatur mendicare cap. Episcopus cap. secundum de præben. Concil. Trid. cap. 2. sessio. 21. de reformatione, & clarum est patrem teneri prestare alimenta filio leg. si quis a liberis ff. de liber. agnos. & in dict. cap. si reliquerit, pater excommunicatur qui non præstat alimenta filio. Item facit quod voluit Baldus Nouell. in tract. de dote par. 1. cap. 1. num. 11. quod filio intranti religionem tenetur pater aliquid assignare pro victu suo si Monasterium est inops, alias secus ex d. l. si quis a liberis.

RESOLVT. CCCXXV.

- 1 *Ordines non possunt conferri ab alieno Episcopo absque literis dimissorijs.*
- 2 *Literæ dimissorijs possunt concedi ab Episcopo originis domicilij, & beneficii.*
- 3 *Et quando possit obtineri a Summo Penitentiario.*
- 4 *Prælati inferiores Episcopo nullo modo possunt concedere literas dimissorias.*
- 5 *Laicum ordinatum ab alieno Episcopo absque literis dimissorijs non gaudere privilegio fori, qui teneat.*
- 9 *Ordinum collatio ab alieno Episcopo facta quando sit nulla.*
- 7 *Glossa in capitulo eos de tempor. ordinand. lib. 6. declaratur.*
- 8 *Clericus ordinatus ad primam tonsuram ab alieno Episcopo gaudet immunitatem.*
- 9 *Laico ordinato ab Episcopo non suo sine literis imprimatur character.*
- 10 *Prima Tonsura est ordo Ecclesiasticus.*
- 11 *Contrarium tenent Theologi.*
- 12 *Prima Tonsura habet omnia privilegia iuris collata ordinibus Ecclesiæ.*
- 13 *Prælati inferiores Episcopo non possunt dare literas dimissorias, etiam si pretendunt legitimam consuetudinem.*
- 14 *Episcopus ordinans sine literis dimissorijs est in culpa.*
- 15 *Ordinatus quando præsumatur scire prohibitionem Concilij.*
- 16 *Episcopus alienus quando possit conferre ordines sine literis dimissorijs.*
- 17 *Can. Lugdunensis 9. q. 2. declaratur.*
- 18 *Dispositio Concilij Trident. sess. 23. capitulo 8. declaratur.*
- 19 *Ordinibus collatis ab alieno Episcopo sine literis impeditur executio.*

Laicus factus clericus ordinatus a non suo Episcopo absque literis dimissorijs gaudet privilegio fori Ecclesiastici.

- 1 **N**ullus laicus potest ordinari ab alieno Episcopo absque literis dimissorijs capitul. nullus de tempor. ordinand. libro 6. declarat autem scribentes præfatas literas obtinendas esse ab Episcopo originis, siue domicilij, in quo habet beneficia, vt post alios scribit Ignat. Lopez in additionibus ad practic. Diaz super capitul. 26. in additionibus quæ incip. sine licentia sui Prædis, & Episcopus Minorensis in sua praxi Episcopali in versic. dimissoria, quas literas si ob aliquam causam obtineri non possent ab ordinario, poterunt expressa causa obtineri Romæ a Summo Penitentiario, prout disposuit Pius Papa IV. in sua Bulla 69. quæ incipit in sublimi in
- 3 *§. nec minus, Prælati verò inferiores Episcopo, nullo modo easdem literas concedere possunt ex nouissima dispositione Concilij Tridentini sess. 7. cap. 10. de reformat. quæ derogat cuicunque consuetudini in contrarium.*

Hinc

5 Hinc dubitatum est an laicus ordinatus ad primam tonsuram ab alieno Episcopo absque literis dimissorijs, gaudeat priuilegio fori, & opinionem negatiuam amplexi sunt Cassan. in consuetudin. Burgud. rubric. 1. §. 5. in fine Rebuff. in tractat. nominationum quest. 14. n. 42. Lopez super d. c. 26. in vers. & non solum minores allegantes omnes glos. in cap. in eos in vers. ordinare de tempor. ordinand. lib. 6. quorum opinio confirmari potest ex altera simili opinione Doctorum dicentium, quod si Episcopus sibi non subdito contulerit ordines sine literis dimissorijs proprii Episcopi sub spe rati habitationis ipsius illa collatio est nulla, ita asserunt Rebuff. & Ignat. in dictis locis atque Paris. in consil. 136. nu. 4. vol. 4. Summa confessor. in tit. de etate ordinandorum q. 38. nam cum dicta ordinatio sit contra sacros Canones, & ita nulla, atque irrita non potest a proprio Episcopo confirmari ex reg. l. quod ab initio fit. de reg. iur.

7 Sed certe quantum pertinet ad glossam in dict. ca. eos in ver. ordinare, qua videntur moueri praefati Doctores, illa non recte allegatur, dum enim textus ibi dicit nullus praesumat aliena parochia subditus absque superioris ordinandorum licentia, ordinare glossa exponit etiam ad primam Tonsuram, prohibito igitur facta Episcopo ordinanti exponitur ex glossa usque ad ipsam tonsuram inclusiue, ex quo inferri non potest, ergo laicus ordinatus in prima tonsura a non suo Episcopo absque literis non gaudet priuilegio fori, imo glossa in cap. nullus eodem titulo in vers. Tonsuram dum ibi text. habet nullus Episcopus, & infra clericalem praesumat conferre Tonsuram exponit, per quam immunitate gaudet, & clericalis ordo confertur, quare glos. expresse tenet contrarium videlicet laicum per Tonsuram collatam ab Episcopo prohibito conferre absque literis dimissorijs gaudere immunitate Ecclesiarum, & hac est opinio vera, quam etiam sequuti sunt Guid. Pap. in decis. 449. & Hieronym. conf. 181. in 1. dub. vol. 2. Doctores qui tenent contrarium moti ex autoritate glossae non habent fundamentum.

Hac autem vera opinio probatur quia negari non potest per collationem primae Tonsurae etiam ab Episcopo non suo absque literis esse impressum characterem capituli. fin. vbi Archidiacon. Gemin. & Praeposit. nona quaestione prima Guid. Pap. in dicta decis. 449. quos sequitur Gabriel. in d. conf. 181. n. 4. volum. secundo, quia prima Tonsura est ordo Ecclesiasticus, 10 ut sunt iura expressa in capitulo cum contingat de etate. & qualitat. & cap. 1. de apostatis in verbo ordine demisso Innocent. in cap. 1. de etate. & qualitat. & licet D. Thom. in tertia parte Summae q. 36. articulo 2. q. 11 40. articulo primo teneat quod non sit ordo, & ita sequuntur communiter Theologi prout disputando hunc articulum atteltatur Ioan. Lup. in tractat. de libert. Ecclesiastic. parte 2. cap. 5. tamen secundum Canonistas hoc est specialiter desumtum in dicto capitulo cum contingat, & inter eos est communis opinio, ut per summam Syluestrin. in verbo ordo Ecclesiasticus in 1. quaestione, affirmant enim nouem esse ordines summa Angelica in verbo ordo numero primo, & Theologi intelliguntur, quia prima Tonsura non habet officium speciale sicut ceteri ordines prout declarat Innocent. in dicto capitulo cum contingat prope fin. Anton. de Butrio ibidem numero 6. tenet, quod recipit officium cantandi Abb. numero 1. vers. quero an Psalmistat. Ioann. Andr. numero 12. ubi quod est ordo, & habet omnia, priuilegia iuris Anchar. in fine, & fuit opinio originalis Host. quem omnes allegant Cardin. in Clemen. dudum in 8. not. de sepultur. ex his igitur apparet veram esse hanc opinionem, quia etiam ab Episcopo non suo imprimatur Character sine literis dimissorijs, cum verè sit ordo

Aloys. Ricc. Praxis. Pars III.

Ecclesiasticus unde doctè Grammat. in voto 33. probat habentem Tonsuram gaudere priuilegio fori Ecclesiastici, etiam si inceserit in habitu laicali, prout nos etiam supra pluries exarauimus.

Neque obstat dispositio Concilii Trid. in d. sess. 7. cap. 10. de reformation. in vers. sic ordinati si in minoribus constituti fuerint nullo priuilegio Clericali praesertim in Criminalibus gaudeant, & cap. quia illa dispositio loquitur de ordinatis ab Episcopo alieno non cum literis inferiorum etiam si praetenderent legitimam consuetudinem, ut volebat Stephan. in additionibus ad Cappell. Tolos. super decis. 450. neque militat eadem ratio in casu, quo sine literis dimissorijs ordines collati fuerint, quandoquidem sine illis literis solus Episcopus est in culpa, qui debebat scrutari, quem ordinat, vel eligit, cap. qui Episcopus distinct. 23. cap. vnic. de scrutin. in ordin. fac. ideo semper Episcopus praesumitur sciens, nisi ignorantiam probet argumen. cap. innotuit de elect. in vers. nec habere probabilem ignorantiam, prout in multis casibus probat Episcopus Minoris in dict. praxi Episcopali parte prima versicul. dimissoriae §. ad quartum, sed quando ordinatur mediantibus literis Capituli, vel Praelati inferioris Episcopo, tunc uterque est in culpa, quia etiam ordinatus praesumitur scire prohibitionem Concilii propterea non debet ex sua malitia commodum reportare, ideo non gaudet, imo si Episcopus sibi non subdito ordines conferat cum spe rati habitationis de praesenti proprii Episcopi, tunc ipsa litera dimissoriae necessariae non erunt, & absque metu poenae id fieri potest, ad hoc est text. 17 expressus in capitulo Lugdunensis quaestione secunda pro qua opinione Ignat. super dicto capitulo 26. versicul. secundum, refert Raymundum hodie consecratum pro sancto in sua summa titulo de forma consecrationis versiculo in summa nota quod ordinati, & glossam in capitulo nullus alterius in fine 9. quest. 2. atque Maiolum in tractat. de irregularitate libr. 4. cap. 2. numero 7. & ibi quod videtur, hac opinio probari a contrario sensu in Concilio Tridentino sess. 14. capit. 3. & dicto capitulo Lugdunensis procedere in collatione primae Tonsurae, & aliorum ordinum minorum, probat Quintilian. Mandos. in regula Cancellar. 24. q. 4. num. 12. & latius per Gabriel. in dict. conf. 187. col. 2. vol. 2.

18 Neque obstat dispositio Concilii Trident. sess. 23. cap. 8. de reformat. & dicto cap. eos, & dicto cap. nullus de tempor. ordinand. lib. 6. quia ille prohibitiones diriguntur solum ad Episcopum ratione praedicti ceteri Episcopi, ut dicit Gabriel. in dict. conf. 181. n. 11. ideo Guid. Pap. in dict. decis. 449. vers. & potest esse ratio diuersitatis, putat illa iura ideo procedere in Clerico alterius diocesis propter praedictum iurisdictionis Episcopi proprii, quae ratio non militat in laico, qui est in iurisdictione temporali, ergo potest ab Episcopo non suo primam Tonsuram sine literis dimissorijs recipere, quod est verum respectu ordinis suscepti, & priuilegii fori Ecclesiastici, licet 19 quoad executionem ordinis dicta Clericatus collatio sit irrita, & ita intelligendo dicta iura determinauit Rota per Caputaquens. decis. 106. libro 1. cum alijs decisionibus eiusdem Rotae ad hoc allegatis per Gabriel. in dicto conf. 181. in primo dubio, volumine 1. Vbi Vide.

RESOLVT. CCCXXVI.

- 1 Fori priuilegium competit omnibus clericis beneficiatis ex disposit. Concil. Trid.
- 2 Paria sunt amittere possessionem, & amittere actionem competentem per eam.
- 3 Illud habere quis dicitur, ad quod habet actionem.

O 2 4 Non

- 4 Non dicitur spoliatus, qui remedio recuperanda possessionis agere potest.
 5 Clericus habens beneficium in spe, non dicitur beneficiatus.

An Clericus habens actionem ad beneficium dicatur beneficiatus, ut uti valeat privilegio fori iuxta mentem Concilij.

Grauis fuit altercatio, dum Romæ morabar inter me, & quendam eminentissimum decretorum Doctorem, si dicatur beneficiatus ille clericus, qui habet beneficium in spe, ut pote quia habet actionem ad beneficium, vel habet expectatiam, & consequenter valeat uti privilegio fori, quod quidem ex mente Concilij Trid. sess. 23. canon. 2. competit omnibus clericis beneficia ecclesiastica obtinentibus, & dicebam ego talem clericum dici vere, & propriè beneficiatum, ad quod probandum exercitationis gratia adducebam tex. in leg. qui actionem, ff. de regul. iur. ubi qui actionem habet ad rem recuperandam, ipsam rem habere videtur, unde non videtur rem amittere, ad cuius recuperationem habet actionem, leg. non videtur, ff. de acquirenda possessione, & tunc dicitur rem in bonis nostris esse. Item in bonis, ff. de acq. rer. dom. & idem indicatur de actione de re ipsa, ad quam competit dicta actio Bart. in l. potest, ff. de author. tut. Thesaur. decil. 160. Simoncell. de decret. libro primo, titulo 3. & illud, quod mihi debitum est, meum appellatur, gloss. in l. si tibi in versiculo meum, ff. si cert. pet. Bart. in l. si pecuniam, C. d. neg. gest. hinc est, quod paria sunt amittere possessionem, & amittere actionem competentem per eam, Bart. in l. si prius in prima questione, numero 20. si de noui operis nunciat; & dicitur quis id habere, ad quod habet actionem, l. si in leg. duortij in principio, ff. sol. matr. & dicitur apud me esse, ad quod consequendum habeo actionem, & hoc procedit tam in personali, quam in reali actione, unde Capolla in tract. de præsumpt. contract. præsumptione 13. num. 98. voluit propriè meum illud dici, ad quod vendicationem habeo, unde non dicitur spoliatus, qui potest agere remedio recuperanda possessionis, l. si quis vi, ff. de acq. pos. quemadmodum non dicitur rem amittere, qui statim recuperavit, l. non dicitur, ff. de solut.

Contrariam sententiam de iure veriorem puto, & rationi consonam, talem scilicet clericum minime beneficiatum dici, quam sententiam tenuerunt Cardinales in clem. 1. §. primo de vi a, & honest. cleric. Bertacch. in suo repertorio in verb. clericus Milis similiter in repertorio eodem verbo, numero quinto, Grassius de effectibus clericatus, effectum primo numero 1228.

Non obstant in contrarium adducta præsertim illud de actione, quia procedunt ex iuris fictione, quod probatur in leg. minus, ff. de reg. iur. ubi minus est actionem habere, quam rem ipsam, & isto respectu iura vtuntur verbis denotantibus fictionem, quia verè non habet rem apud se, licet habeat dominium, & isto modo loquendi vtitur tex. in d. l. rem in bonis ff. de acq. rer. dom. dum vtitur verbo, intelligitur, quod denotat fictionem, l. quoniam, ubi Bald. ff. de his, qui not. infam. l. hæres quandoque supra de acq. hered. quem tex. ad hoc alleg. Rom. consil. 405. præsuppositis terminis, & in cap. ex studijs de præsumpt. quem tex. ad hoc alleg. Abb. in consil. 20. casus in effectu libro secundo, similiter tex. in d. leg. bonorum, §. fin. sup. titulo primo vtitur verbo, videtur, quod verbum etiam, notat fictionem, ut per gloss. hic, & in l. si duo in gloss. fin. sup. de acq. hered. in leg. 1. §. de ieiunio in verbo videor, ff. de vi & vi arm.

cum simil. ut per Bart. in l. si is, qui pro emptore, ff. de vlucap.

PRAXIS PROFESSIONIS IN RELIGIONE.

RESOLVT. CCCXXVII.

- 1 Inualidè professus reclamans potest audiri, si reclaimer intra quinquennium, & causas nullitates deducat coram suo superiore, & ordinario, & quod non dimittat habitum.
- 2 Concilium Trid. sess. 25. c. 19. intelligitur de temeraria habitus dimissione.
- 3 Non auditur spoliatus, donec spoliatus sit restitutus ad pristinam possessionem.
- 4 Regularis reassumens habitum dimissum potest audire.
- 5 Reclamatio intra quinquennium intelligitur, si potuit reclamare.

An Apostata possit uti beneficio annulationis professionis infra quinquennium?

Sacrum Concil. Trid. sess. 25. c. 19. de regular. tria requirit, ut inualidè professus reclamans possit audiri. Primum, ut reclaimer intra quinquennium a die professionis computandum, Secundum, ut causas nullitatis, quas præten dit, deducat coram superiore suo, & ordinario. Tertium, ut non dimiserit habitum ante hanc deductionem, & si quid horum deficiat, non debet audiri; nimirum ad eum finem, ut iuridicè declaretur liber a vinculo religionis, adeo, ut dimittens sponte habitum, nullatenus admittendus sit ad quamcunque causam allegandam, sed ad religionem redire compellitur apostata penis subijciatur, & huiusmodi decretum procedet in professione, quacunque, tam expressa, quam tacita, cum loquatur generaliter, & indistinctè, ut in specie docet Nauar. de regular. comm. 4. numero 73. ante med. quem sequitur Sanc. de matr. l. 7. disp. 37. numero 1. in fin. Azor. lib. 12. instit. moral. cap. 4. q. 13. ante finem vers. obseruandum est.

Quo stante videtur concludend. N. qui prædictum decretum Concil. non seruauit non esse liberum a Monastica professione in foro exteriori, & teneri reassumere habitum Nau. de regul. comm. 4. n. 77. in principio: ubi ex hoc concludit malè quosdam consultasse multis Regularibus, ut clam fugerent a monasterijs, etiam habitu dimisso, ne in via caperentur ad reclamandum de nullitate professionis, cum obliet Concil. ex supra allegatis.

Prædicta tamen dispositio Concil. quo ad forum, exterius non procedet ex eo, quia professus haberet iustam causam dimittendi habitum, ut quia, non posset habere licentiam eundi ad reclamandum, nec ire, nisi habitu deposito, vel quia ei non permititur proponere causas coram ordinario, & ob id habitu dimisso fugit, ut reclaimer: nam per Concil. ponitur solum temeraria dimissio habitus, quæ temeritas non consideratur in eo, qui id facit, ut possit uti remedio sibi à iure concessio, & allegare causas nullitatis, ut declarat Nau. de regul. com. 4. in fin. vers. 2. quod etiam, quoad forum n. 78. Azor. instit. moral. lib. 12. c. 4. ad fin. Sanchez. de matr. lib. 7. disp. 37. n. 3.

Secundo dictum decretum Concil. intelligitur ex bono, & æquo, quâvis non reassumeret habitum, nam illo reassumpto poterit audiri, quasi non videatur in humanum denegare perpetuo audientiam ei, qui iustam causam reclamandi habet ex sola habitus dimissione, etiam tentatis, præsertim, quia mens Concil. videtur esse, ut consulari spolio religionis, ob quod

Iura